

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 października 2020 r.

BADK.DPK.133.119.2020

P10-76/20	Data wpływu petycji 13 lipca 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 9 października 2020 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

TEMAT

**WYNAGRODZENIE ZA ŚWIADCZENIE POMOCY PRAWNEJ
Z URZĘDU**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Stanisław Zdanowski.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 626 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w celu przyspieszenia uzyskiwania przez prawników wynagrodzeń za świadczenie pomocy prawnej z urzędu w postępowaniach karnych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje zmianę art. 626 ustawy – Kodeks postępowania karnego poprzez uwzględnienie w treści tego przepisu unormowania: „o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w sprawie z urzędu sąd rozstrzyga odrębnym, od orzeczenia kończącego postępowanie, postanowieniem”.

W uzasadnieniu petycji autor podniósł, że obecne rozwiązanie ujęte w art. 626 § 1 k.p.k. w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w tym wydatkach Skarbu Państwa, do których zalicza się wypłaty z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej, udzielonej z urzędu przez adwokatów i radców prawnych (art. 616 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k.), co do zasady powoduje, że o kosztach postępowania sądy rozstrzygają w orzeczeniach kończących postępowanie.

Przywołane rozwiązania dotyczą orzeczeń kończących postępowanie w każdej instancji, w tym w postępowaniu przed sądami I instancji, co powoduje, że pomimo zakończenia udzielania pomocy prawnej w danej instancji udzielający jej nie może otrzymać wynagrodzenia za wykonaną pracę, do czasu uprawomocnienia się orzeczenia i jego przekazania do wykonania.

Autor petycji podnosi, że opisana sytuacja ma zasadniczy wpływ na płynność finansową prowadzonej przez adwokata lub radcę prawnego działalności, co także przemawia za koniecznością wprowadzenia zmian legislacyjnych umożliwiających adwokatom i radcom prawnym otrzymywanie wynagrodzenia w rozsądnym czasie.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.) w **art. 626 § 1** stanowi, że w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu.

Jeżeli zaś w tym orzeczeniu nie zamieszczono rozstrzygnięcia o kosztach, jak również gdy zachodzi konieczność dodatkowego ustalenia ich wysokości lub rozstrzygnięcia

o kosztach postępowania wykonawczego, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje odpowiednio sąd pierwszej instancji, sąd odwoławczy, a w zakresie dodatkowego ustalenia wysokości kosztów także referendarz sądowy właściwego sądu (§ 2).

W myśl § 3 przepisu, na orzeczenie w przedmiocie kosztów służy zażalenie, jeżeli nie wniesiono apelacji. W razie wniesienia apelacji i zażalenia – zażalenie rozpoznaje sąd odwoławczy łącznie z apelacją.

INFORMACJE DODATKOWE:

Przepis art. 626 k.p.k. stanowi, że sąd określa, kto, w jakiej części i zakresie ponosi koszty procesu, w razie braku rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. W sytuacji gdy określony rodzaj postępowania jest wolny od kosztów z mocy samej ustawy (np. sprawy o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie oraz niesłuszne stosowanie środków przymusu), nie ma potrzeby w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie zamieszczać dodatkowego punktu rozstrzygnięcia, z którego będzie wynikać, iż kosztami sądowymi sąd obciąża Skarb Państwa, skoro z woli samego ustawodawcy określone postępowanie jest wolne od kosztów. Orzekając o kosztach procesu, sądy powinny dokonać ich rozbicia i odrębnie wskazywać kwotę wymierzonej oskarżonemu opłaty oraz kwotę zasądzonych od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa poniesionych wydatków od chwili wszczęcia postępowania.¹

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ Eichstaedt K., [w:] Świecki D. (red.), Augustyniak B., Eichstaedt K., Kurowski M., *Komentarz aktualizowany do art. 626 Kodeksu postępowania karnego*, Lex 2020.